

Joaquim Sala-Sanahuja

El poeta J.V. Foix visita can Jeroni Martí, Bellaterra, c. 1931

D'ara endavant només viurà el record, atès que tot es redueix a una colla de rostres antics mirant de perfil cap a la càmera, arrellanats a banda i banda d'una taula, en una clariana, amb la torratxa al fons —senyors, dirà el poeta tot alçant el veire ple d'espurnes, el temps té aquí moltes hores de feina: tots aquests camps llaurats, les roderes negres que hi ha deixat el tractor, i les garbes corrent darrere els carros com si fossin persones atabalades, o al safareig, amb la frescor d'un bon doll d'aigua, la roba blanca d'algú que estim, i aquells picadors, i el blauet encès que marca amb xifres àrabs tots els mots que ara diré. Però els de l'àpat, retallats en el cartró, només senten la fressa que fan les pales del molí del pou, i després, més minvat, un oreig fi entre els arbres blaus del fons, potser el bosc que suma i resta.

Nocturn

La zona de separació inclou una balustrada, una terrassa amb dos bancs i amb el terra de marbre, una paret migpartida per un gran finestral de tres fulles, i tot un entapissat de llibres i llibres que protegeixen l'interior de tot aquell món vegetal extern, constituït d'arrels i de branques obstinades a penetrar a dins i que, de nit, que és quan treballen més, adopten les formes i els volums de tots els meus enemics.

Postal amb unes egües

Tot això representa una muntanya amb un estany, encara que no es vegin ni l'un ni l'altre; els ferros de la dreta potser només són uns afegits, però també sembla que serveixin per a accionar el fre hidràulic i evitar que el braç articulat arribi massa enllà. El conjunt del reductor és a sota, amb una tapa de protecció. Convindria estudiar-ne el funcionament. Ja me'n diràs alguna cosa.

A la manera d'omar khayyam

Al cafè brunzeixen les converses i els cants, i a fora el gall ja esquinça l'alba. Un darrer brindis, abans de despuntar el dia. Mans i cares de terrissa, de majòlica, de porcellana, de bescuit, de pisa, i el meu amic morvay tot de racú. Els dies passen, el món és obrat de trencadís.

Discurs dels racons

Els indrets que considerem inassolibles solen contenir matèries incertes, enigmes, equacions, que demanen de ser desentrellats. En la brutícia hi ha elements positius: cal situar-los entre els valors que designem i acceptem. L'atzar n'és el primer responsable. El segon és, poc o molt, la complaença mòrbida que sorgeix impensadament quan la mà s'atansa als límits. Estem a frec d'un gran magatzem inarticulat i nocturn, més enllà del qual tot són ombres, espectres, éssers opacs que ostenten, tot d'una, parences retràctils, dèries gelatinoses i un ull pregon que s'enfonsa en un univers de vòrtexs assasins. És una frontera, sí, però la seva idea mateixa és plena de sediments i de passos subterranis. Tot allò que hi penetra esdevé indeterminat. Els objectes deixen de ser objectes. La matèria es redueix a la noció de nosa, de vegades amb una consistència rebel que no té explicació, malgrat que l'indret sigui tranquil —amb aquella placidesa que deriva de les llargues esperes sense res [potser els llimbs mateixos són efectivament un racó]. Per això hi pul-lulen les formigues. El terme formigueig sembla incompatible amb el paisatge encalmat de suara, però és un fet que en la calma estantíssima d'aquest lloc hi ha un anar i tornar inexplicable, una ínfima agitació gravitatòria que evoca els grans fluxs oceànics, amb peixos, coralls, esponges i cavallets de mar. La pesca, doncs, com a concepte afí. Hams, arpons i garfis, en conseqüència, són els signes que poden traspasar el llinard. Cerca i captura; però també embarzerament soturn, interrogació, perplexitat. I al capdavall aquella fortor marina que desprenen contínuament els racons.